

УДК 374.31/.32:37.014.3(477)

DOI <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series5.2026.110.03>

Биковська О. В.

НАВЧАННЯ УЧНІВ У ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

У статті здійснено аналіз сучасного стану навчання учнів у закладах позашкільної освіти України та окреслено перспективи розвитку позашкільної освіти в умовах сучасних суспільних трансформацій. Наголошено, що в умовах сьогодення особливого значення набуває підтримка і підготовка підростаючого покоління як людського капіталу держави, суспільства та громад, а важлива роль у реалізації цього завдання належить системі позашкільної освіти.

Визначено, що за роки Незалежності України у сфері позашкільної освіти відбулися суттєві організаційно-управлінські та педагогічні зміни, пов'язані з модернізацією змісту освіти, оновленням форм і методів навчання, запровадженням компетентнісного підходу та забезпеченням реалізації права дітей на позашкільну освіту.

Проаналізовано нормативно-правову базу функціонування позашкільної освіти, зокрема положення міжнародних і національних документів, які визначають державну політику у сфері позашкільної освіти.

На основі статистичних даних МОН України, схарактеризовано сучасний стан мережі закладів позашкільної освіти, кількість вихованців, учнів і слухачів, а також популярність основних напрямів позашкільної освіти.

Встановлено, що найбільшим попитом серед дітей та молоді користуються художньо-естетичний, науково-технічний, еколого-натуралістичний, фізкультурно-спортивний, гуманітарний та туристсько-краєзнавчий напрями.

Обґрунтовано значення позашкільної освіти для розвитку особистості дитини, формування її компетентностей, здібностей і талантів, професійного самовизначення, підтримки психоемоційного стану та ментального здоров'я.

Визначено, що заклади позашкільної освіти забезпечують змістовне дозвілля дітей, сприяють профілактиці булінгу, правопорушень та інших негативних соціальних проявів, а також є важливим чинником утвердження національної ідентичності та соціальної згуртованості суспільства.

Окрему увагу приділено проблемам кадрового забезпечення закладів позашкільної освіти. Встановлено тенденцію до зменшення кількості педагогічних працівників, недостатній рівень оплати праці, нестачу молодих фахівців і педагогів чоловічої статі, а також відсутність окремої спеціальності «Позашкільна освіта» та професійних стандартів для працівників галузі. Обґрунтовано необхідність удосконалення нормативно-правового, кадрового й фінансового забезпечення у навчанні учнів закладів позашкільної освіти, системи позашкільної освіти України.

Ключові слова: позашкільна освіта, заклади позашкільної освіти, зміст навчання, учні, освітній процес, педагогічні працівники, кадрове забезпечення, компетентнісний підхід.

У сучасних умовах особливої уваги потребує підтримка і підготовка підростаючого покоління як людського капіталу держави, суспільства, кожної громади.

Важлива роль у вирішенні даного завдання належить системі позашкільної освіти.

За 35 років Незалежності України в позашкільній освіті, діяльності закладів позашкільної освіти відбулися трансформаційні зміни.

Основна увага позашкільної освіти у Незалежній Україні зосередилася на питанні реалізації прав дітей на позашкільну освіту, їх навчання у закладах позашкільної освіти.

Основні теоретичні положення щодо позашкільної освіти, діяльності закладів позашкільної освіти представлено у наукових працях О. Биковської, Я. Биковського, О. Єгорової, М. Косило, О. Литовченко, В. Мачуського, Г. Пустовіта, О. Ткаченко, О. Савенка, Л. Сущенко, Т. Сущенко, Л. Яременко та ін.

Зокрема, питання теоретико-методичних основ позашкільної освіти детально досліджено О. Биковською [5; 14]; О. Єгоровою – розвиток позашкільної освіти у США [6]; О. Савенко – економічна підготовка учнів у позашкільних навчальних закладах [7]; Т. Сущенко – позашкільна педагогіка [12]; Я. Биковський – педагогічні умови діяльності гуртків закладів позашкільної освіти [8]; О. Ткаченко – педагогічна технологія навчання учнів англійської мови у закладах позашкільної освіти [13] та ін.

Водночас питання навчання учнів у закладах позашкільної освіти у сучасних умовах потребує окремо розгляду.

Мета статті – проаналізувати сучасний стан навчання учнів у закладах позашкільної освіти та визначити подальші перспективи в умовах сучасних суспільних змін.

Виклад основного матеріалу. Державну політику у сфері позашкільної освіти та напрями її розвитку визначено у міжнародних та національних документах: Конституція України (1996), Конвенція ООН про права дитини (1989), Всесвітня декларація про забезпечення виживання, захисту і розвитку дітей (1990), Закон України «Про освіту» (2017), Закон України «Про позашкільну освіту» (2000), Закон України «Про охорону дитинства» (2001), Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (1997), Національна доктрина розвитку освіти (2002), Положення про позашкільний навчальний заклад (2001) тощо.

Стаття 14 Закон України «Про освіту» встановлює, що метою позашкільної освіти є «розвиток здібностей дітей та молоді у сфері освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, технічної та іншої творчості, здобуття ними первинних професійних знань, вмінь і навичок, необхідних для їх соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності» [2].

Закон України «Про позашкільну освіту» визначив державну політику у сфері позашкільної освіти, її правові, соціально-економічні, а також організаційні, освітні та виховні засади [3].

За даними Міністерства освіти і науки України, станом на 01 січня 2025 року в Україні функціонувало 1151 заклад позашкільної освіти системи освіти, в яких навчалось понад 780 тис. вихованців, учнів, слухачів в різних областях України, що свідчить про значну потребу та інтерес до позашкільної освіти (табл. 1).

Варто відзначити, що згідно Закону України «Про позашкільну освіту» основними напрямками позашкільної освіти є: науково-технічний, військово-патріотичний, художньо-естетичний, фізкультурно-спортивний, туристсько-красназничий, гуманітарний, пластовий, скаутський, мистецький, дослідницько-експериментальний та ін.

Відповідно до даних напрямів позашкільної освіти в Україні у закладах позашкільної освіти функціонує понад 51 тис. гуртків та інших творчих об'єднань, де у рамках освітнього процесу здійснюється навчання вихованців, учнів, слухачів.

Серед гуртків та інших творчих об'єднань за напрямками позашкільної освіти найбільший інтерес у вихованців, учнів, слухачів закладів позашкільної освіти є до таких напрямів, як: художньо-естетичний – 346484 осіб, науково-технічний – 127070 осіб, еколого-натуралістичний – 56380 осіб, фізкультурно-спортивний або спортивний – 54785 осіб, гуманітарний – 47871 осіб, туристсько-красназничий – 44696 осіб, дослідницько-експериментальний – 38956 осіб, військово-патріотичний – 30822 осіб.

Аналізуючи сучасний стан навчання учнів у закладах позашкільної освіти та подальші перспективи організації освітнього процесу в умовах сучасних суспільних змін, варто відзначити наступні положення.

Варто відзначити, що відбулася модернізація змісту позашкільної освіти, удосконалення організаційних форм і методів навчання, виховання, розвитку і соціалізації учнів у закладах позашкільної освіти.

Так, у змісті і методиці позашкільної освіти основна увага стала приділятися компетентнісному підходу з орієнтацією на пізнавальну, практичну, творчу і соціальну компетентності [4].

Встановлено, що у сучасних умовах для вихованців, учнів, слухачів позашкільна освіта, заклад позашкільної освіти – це комфортно, цікаво і пізнавально провести свій вільний час, задовольнити свої пізнавальні і творчі потреби.

Кожна дитина у закладах позашкільної освіти має можливість знайти себе, займатися улюбленим напрямом позашкільної освіти за власним бажанням, розкрити свій потенціал, розвинути здібності і таланти.

Таблиця 1

Мережа закладів позашкільної освіти, за даними Міністерства освіти і науки України, 2025

Область	Кількість Закладів позашкільної освіти	Кількість вихованців, учнів, слухачів
Вінницька	47	28756
Волинська	33	24942
Дніпропетровська	99	66731
Донецька	37	10392
Житомирська	48	28403
Закарпатська	19	12470
Запорізька	31	25184
Івано-Франківська	47	27322
Київська	94	70289
Кіровоградська	75	42631
Луганська	11	2126
Львівська	68	43205
Миколаївська	36	19038
Одеська	61	40303
Полтавська	51	28480
Рівненська	34	25679
Сумська	58	40884
Тернопільська	36	18947
Харківська	60	54088
Херсонська	21	6074
Хмельницька	38	30543
Черкаська	41	26212
Чернівецька	24	14743
Чернігівська	36	19813
м. Київ	46	74133
Україна	1151	781388

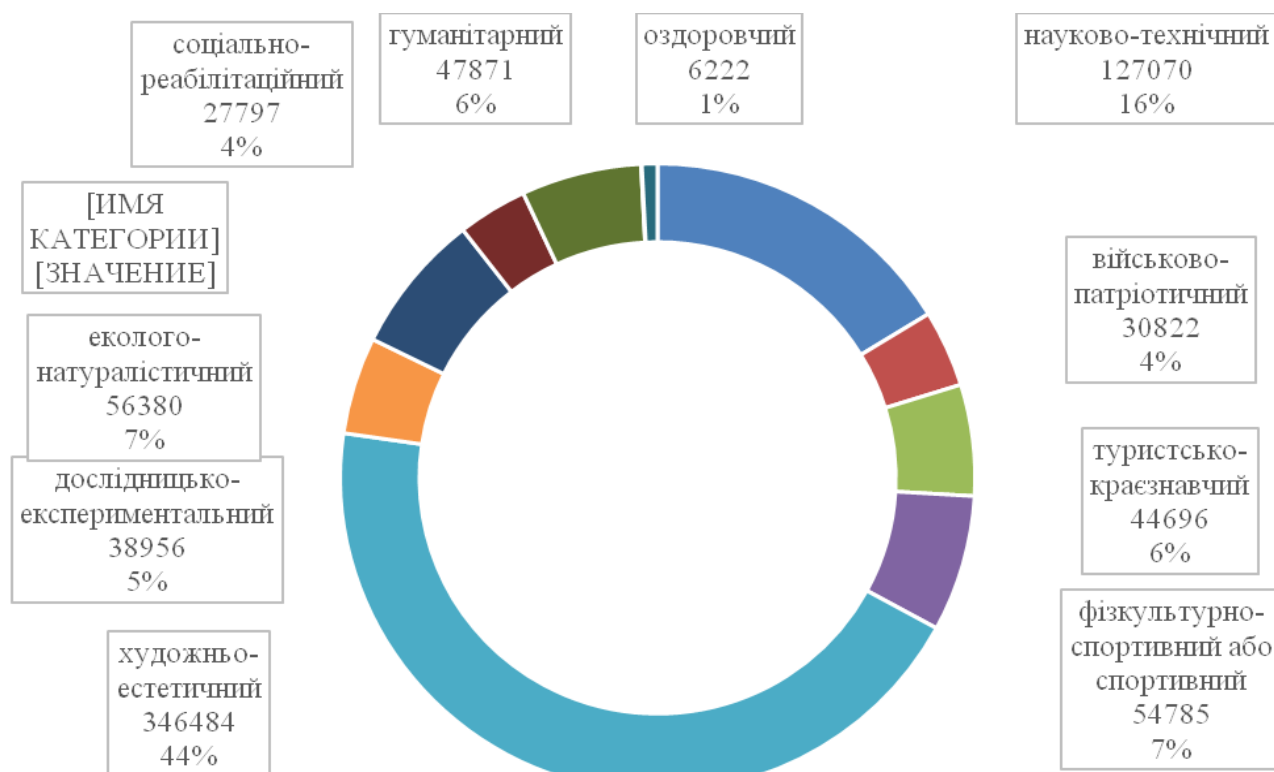

Рис. 1. Охоплення учнів закладів позашкільної освіти напрямками позашкільної освіти, за даними Міністерства освіти і науки України, 2025 р.

У гуртках, секціях та інших творчих об’єднаннях закладів позашкільної освіти вихованці, учні, слухачі знаходять однодумців, спілкуються, розширюють коло друзів.

Вихованці, учні, слухачі закладів позашкільної освіти мають можливість здобути та поглибити знання, вміння, навички і цінності за різними напрямками позашкільної освіти.

Також важливим для вихованців, учнів, слухачів закладів позашкільної освіти є те, що вони знайомляться і визначаються з майбутньою професією, здійснюється її особистісний і професійний розвиток.

Навчання у закладах позашкільної освіти сприяє підтримці психоемоційного стану вихованців, учнів, слухачів.

У цих умовах позашкільна освіта, заклади позашкільної освіти здійснюють вагому підтримку ментального здоров’я дітей, що також є важливим для громади, держави.

Також варто відзначити, що позашкільна освіта стає ланцюжком, що з’єднує тих дітей, які вимушені були покинути Україну з Батьківщиною.

Для батьків позашкільна освіта, заклад позашкільної освіти – це безпечна, змістовна зайнятість дітей у вільний час у закладах позашкільної освіти, їх навчання, виховання, розвиток, соціалізація.

Заклади позашкільної освіти допомагають батькам в організації роботи з дітьми, ефективному використанню їх вільного часу, відволікають від негативних дитячих проявів.

Гуртки, секції та інших творчі об’єднання закладів позашкільної освіти допомагають батькам у підготовці дітей до самостійного відповідального життя, знайти своє місце в соціумі та стати успішними особистостями. Навчання у закладах позашкільної освіти є платформою щодо старту можливості їхньої дитини.

Для громади, держави позашкільна освіта, заклади позашкільної освіти – це соціальне і економічне зростання, одна з найефективніших інвестицій в найближче і віддалене майбутнє.

Саме позашкільна освіта, заклади позашкільної освіти здійснюють профорієнтацію, розвиток дітей та молоді як людського капіталу відповідно до їх здібностей. Заклади позашкільної освіти готують дітей до трудової діяльності та дають можливість щодо навчання протягом життя.

Крім того, позашкільна освіта забезпечує соціокультурну діяльність різних верств населення, є основою утвердження національної ідентичності.

Варто відзначити, що саме позашкільна освіта, навчання учнів у закладах позашкільної освіти забезпечує профілактику правопорушень, оберігає дітей від суїцидів, булінгу та інших негативних дитячих проявів.

Аналізуючи сучасний стан навчання учнів у закладах позашкільної освіти, слід відмітити, що найбільш актуальною в діяльності закладів позашкільної освіти залишається проблема кадрового забезпечення, заробітної платні, умов праці педагогічних працівників.

Встановлено, що протягом останніх 5 років відбувається значне зменшення кількості педагогічних працівників закладів позашкільної освіти. Так, зокрема, якщо у 2020 р. у закладів позашкільної освіти працювало майже 20 тис. педагогічних працівників, то у 2025 р. – менше 15 тис. (рис. 2).

Значною є проблема молодих педагогічних працівників закладів позашкільної освіти та педагогів чоловічої статі, які мають організувати освітній процес у гуртках науково-технічного, військово-патріотичного, туристсько-краєзнавчого та фізкультурно-спортивного напрямів позашкільної освіти (табл. 2).

Рис. 2. Кількість педагогічних працівників закладів позашкільної освіти, за даними Міністерства освіти і науки України, 2020–2025 рр.

Таблиця 2

Педагогічні працівники закладів позашкільної освіти, за даними Міністерства освіти і науки України, 2025 р.

Регіон	Кількість працівників	З них						Кількість працівників, які мають стаж педагогічної роботи			
		жінки	працівники з освітньо-кваліфікаційним рівнем (освітою)				середня загальна освіта	до 3 років	від 3 до 10 років	від 10 до 20 років	більше 20 років
			спеціаліст або магістр (повна вища освіта)	бакалавр (базова вища освіта)	молодший спеціаліст (неповна вища освіта)						
					усього	у т.ч. педагогічна					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Вінницька	428	329	320	16	69	29	23	45	83	105	195
Волинська	459	358	329	31	82	33	17	43	67	87	262
Дніпропетровська	1365	1128	901	128	272	115	64	262	209	307	587
Донецька	303	265	224	19	54	22	6	11	76	66	150
Житомирська	436	331	293	29	95	35	19	68	84	85	199
Закарпатська	281	229	220	15	34	16	12	28	45	88	120
Запорізька	522	413	379	33	80	38	30	71	89	97	265
Івано-Франківська	541	445	409	43	69	24	20	91	98	120	232
Київська	953	793	665	93	156	51	39	190	212	215	336
Кіровоградська	659	501	468	65	107	55	19	126	103	151	279
Луганська	23	20	19	2	2	0	0	0	3	7	13
Львівська	955	746	698	65	157	78	35	133	139	182	501
Миколаївська	391	322	259	30	80	19	22	46	51	95	199
Одеська	793	681	584	52	140	62	17	110	135	167	381
Полтавська	543	452	395	30	98	32	20	87	101	138	217
Рівненська	486	370	368	22	72	24	24	60	69	113	244

Продовження таблиці 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Сумська	709	583	579	30	86	32	14	43	99	164	403
Тернопільська	368	282	272	28	60	21	8	35	57	98	178
Харківська	868	692	668	64	113	40	23	124	180	207	357
Херсонська	226	164	176	17	30	18	3	11	41	59	115
Хмельницька	492	370	387	22	72	25	11	44	79	143	226
Черкаська	475	348	300	34	127	53	14	81	91	93	210
Чернівецька	257	198	177	15	56	20	9	44	37	56	120
Чернігівська	389	300	271	20	71	29	27	29	52	103	205
м. Київ	1728	1358	1279	174	204	83	71	365	430	369	564
Україна	14650	11678	10640	1077	2386	954	547	2147	2630	3315	6558

Висновки і пропозиції. Аналізуючи сучасний стан навчання учнів у закладах позашкільної освіти та подальші перспективи, варто відмітити організаційно-управлінські та педагогічні зміни.

Зокрема, враховуючи найнижчий рівень заробітної плати педагогічних працівників закладів позашкільної освіти, необхідним постає внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» від 30.08.2002 р. № 1298 щодо просування оплати праці педагогічних працівників закладів позашкільної освіти на 1–2 тарифні розряди Єдиної тарифної сітки

Суттєвою проблемою є відсутність окремої спеціальності «Позашкільна освіта», що обумовлює внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.04.2015 р. № 266 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2024 р., № 1021) у частині доповнення у галузі знань за шифром «А Освіта», спеціальності «Позашкільна освіта».

Також потребує посилення підготовки педагогічних кадрів для закладів позашкільної освіти, зокрема виділення місць державного замовлення на навчання за кошти державного бюджету спеціальності «А1 Освітні науки» на другому (бакалаврському) та третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

Негативно впливає на питання кадрового забезпечення і відсутність професійних стандартів «керівник гуртка», «керівник (директор) закладу позашкільної освіти», що потребує їх розробки.

Окремим питанням постає і відсутність КВЕД, що потребує внесення змін у Національний класифікатор України, Класифікації видів економічної діяльності ДК 009:2010 (наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики № 530 від 29.11.2010 р.) у частині доповнення КВЕД 85.33 Позашкільна освіта

Використана література:

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Закон України «Про позашкільну освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14>
4. Биковська О. В. Позашкільна освіта: теоретико-методичні основи : монографія. Київ : ІВЦ АЛКОН, 2008. 336 с.
5. Биковська О. В. Теоретико-методичні основи позашкільної освіти в Україні : дис. ... доктора пед. наук: 13.00.01. Київ, 2008. 470 с.
6. Биковська О., Єгорова О. Позашкільна освіта: міжнародний досвід і кращі практики громадянського виховання дітей і молоді : монографія. Суми : Університетська книга, 2017. 176 с. URL : <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/b1964f1d-7349-45c9-bb41-a49e2db28e71>
7. Савенко О. О. Економічна підготовка учнів у позашкільних навчальних закладах : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Київ, 2011. 199 с.
8. Биковський Я. Т. Педагогічні умови діяльності гуртків закладів позашкільної освіти : монографія. Київ : ІВЦ АЛКОН, 2020. 148 с. URL : <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/32293>
9. Стратегія розвитку позашкільної освіти. 2-ге вид., переп. і доповн. / за ред. проф. О. В. Биковської. Київ : ІВЦ АЛКОН, 2021. 117 с. URL: https://rep.up.krakow.pl/xmlui/bitstream/handle/11716/10888/Bykowska%20Olena-Strategiya_2021.pdf?sequence=4&isAllowed=y
10. Биковська О. В. Позашкільня – перші сходинки до зростання. Світ. 12, 2024. URL: <https://svit.kpi.ua/2024/12/04ю>
11. Позашкільна освіта в Україні : навчальний посібник / за ред. О. В. Биковської. Київ : ІВЦ АЛКОН, 2006. 224 с.
12. Сущенко Т. І. Позашкільна педагогіка : навчальний посібник. Київ : ІСДО, 1996. 144 с.
13. Ткаченко О. Педагогічна технологія навчання учнів англійської мови у закладах позашкільної освіти : дис. ... докт. філос.: 011 / Олександра Михайлівна Ткаченко. Київ, 2025. 208 с.
14. Bykovska O., Bykovskiy T., Makarenko L. The education content of out-of-school education institutions. НАУКОВИЙ ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА. Серія 5. Педагогічні науки: реальії та перспективи. Збірник наукових праць № 102, 2024. С. 9–12.

References:

1. Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian]

2. Zakon Ukrainy «Pro osvitu» [Law of Ukraine «On Education»]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> [in Ukrainian]
3. Zakon Ukrainy «Pro pozashkilnu osvitu» [Law of Ukraine «On Extracurricular Education»]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14> [in Ukrainian]
4. Bykovska O. V. (2008) Pozashkilna osvita: teoretyko-metodychni osnovy [Extracurricular education: theoretical and methodological foundations]: monohr. Kyiv : IVTs ALKON, 336 s. [in Ukrainian]
5. Bykovska O. V. (2008) Teoretyko-metodychni osnovy pozashkilnoi osvity v Ukraini : dys. ... doktora ped. nauk: 13.00.01 [Theoretical and methodological foundations of extracurricular education in Ukraine: dissertation ... Doctor of Pedagogical Sciences: 13.00.01]. Kyiv, 470 s. [in Ukrainian]
6. Bykovska O., Yehorova O. (2017) Pozashkilna osvita: mizhnarodnyi dosvid i krashchi praktyky hromadianskoho vykhovannia ditei i molodi : monohrafiia [Out-of-school education: international experience and best practices in civic education of children and youth: monograph]. Sumy : Universytetska knyha, 176 s. URL : <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/b1964f1d-7349-45c9-bb41-a49e2db28e71> [in Ukrainian]
7. Savenko O. O. (2011) Ekonomichna pidhotovka uchniv u pozashkilnykh navchalnykh zakladakh : dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.02 [Economic training of students in extracurricular educational institutions: dissertation ... candidate of pedagogical sciences: 13.00.02] / Nats. ped. un-t imeni M. P. Drahomanova. Kyiv, 199 s. [in Ukrainian]
8. Bykovskiy Ya. T. (2020) Pedahohichni umovy diialnosti hurtkiv zakladiv pozashkilnoi osvity: monohrafiia [Pedagogical conditions of activity of clubs of extracurricular educational institutions: monograph]. Kyiv : IVTs ALKON, 148 s. URL : <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/32293> [in Ukrainian]
9. Stratehiia rozvytku pozashkilnoi osvity [Strategy for the development of extracurricular education]. 2-he vyd., perer. i dopovn. / za red. prof. O. V. Bykovskoi. Kyiv : IVTs ALKON, 2021. 117 s. URL : https://rep.up.krakow.pl/xmlui/bitstream/handle/11716/10888/Bykowska%20Olena-Strategiya_2021.pdf?sequence=4&isAllowed=y [in Ukrainian]
10. Bykovska O. V. (2024) Pozashkillia – pershi skhodnyky do zrostantia [Extracurricular activities are the first steps to growth]. Svit. 12. URL : <https://svit.kpi.ua/2024/12/04> [in Ukrainian]
11. 11. Pozashkilna osvita v Ukraini : navch. posib. [Extracurricular education in Ukraine: a textbook] za red. O. V. Bykovskoi. Kyiv : IVTs ALKON, 2006. 224 s. [in Ukrainian]
12. Sushchenko T. I. (1996) Pozashkilna pedahohika : navchalnyi posbinyk [Extracurricular pedagogy: a textbook.]. Kyiv : ISDO, 144 s. [in Ukrainian]
13. Tkachenko O. (2025) Pedahohichna tekhnolohiia navchannia uchniv anhliiskoi movy u zakladakh pozashkilnoi osvity : dys. ... dokt. filos: 011 [Pedagogical technology of teaching English to students in extracurricular education institutions: dissertation ... doctor of philosophy: 011]. Kyiv, 208 s. [in Ukrainian]
14. Bykovska O., Bykovskiy T., Makarenko L. (2024) The education content of out-of-school education institutions. NAUKOVYI CHASOPYS UKRAINSKOHO DERZHAVNOHO UNIVERSYTETU IMENI MYKHAILA DRAHOMANOVA. Serii 5. Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy. Zbirnyk naukovykh prats № 102, S. 9–12.

O. Bykovska. Education of Pupils in After-School Education Institutions: Current Situation and Prospects

This article analyses the current state of pupils' education in Ukraine's after-school education institutions and outlines the prospects for the development of after-school education in the context of contemporary social transformations. It is emphasised that, in today's context, supporting and preparing the younger generation as the human capital of the state, society and communities is of particular importance, and the system of after-school education plays a vital role in achieving this objective.

It has been established that, since Ukraine gained independence, significant organisational, managerial and pedagogical changes have taken place in the field of after-school education, linked to the modernisation of educational content, the updating of teaching methods and approaches, the introduction of a competence-based approach, and the safeguarding of children's right to after-school education.

The article analyses the regulatory framework governing the functioning of after-school education, in particular the provisions of international and national documents that define state policy in the field of after-school education.

Based on statistics from the Ministry of Education and Science of Ukraine, this report outlines the current state of the network of after-school education institutions, the number of pupils, students and course participants, as well as the popularity of the main areas of after-school education.

It has been found that the areas most popular among children and young people are the arts and aesthetics, science and technology, ecology and natural history, physical education and sport, the humanities, and tourism and local history.

The importance of extracurricular education for a child's personal development, the cultivation of their skills, abilities and talents, their career choices, and the maintenance of their emotional well-being and mental health has been demonstrated.

It has been established that after-school educational establishments provide children with meaningful leisure activities, help to prevent bullying, offences and other negative social phenomena, and are an important factor in fostering national identity and social cohesion within society.

Particular attention has been paid to staffing issues in after-school education institutions. A trend has been identified towards a decline in the number of teaching staff, inadequate pay levels, a shortage of young professionals and male teachers, as well as the absence of a separate specialisation in 'After-School Education' and professional standards for workers in the sector. The need to improve the regulatory, staffing and financial support for the education of pupils in after-school education institutions and the after-school education system in Ukraine has been substantiated.

Key words: *after-school education, after-school educational institutions, curriculum, pupils, educational process, teaching staff, staffing, competence-based approach.*

Дата першого надходження статті до видання: 30.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 21.05.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу
CC BY 4.0